עשין שמ טוש"ע י"ד סי רמ סעיף יה: נב ב ג ד מיי׳ פי״ד סנהדרין הלכה ד סמג

דלא ידעינן אי טריפה הוה אי שלם הוה ועוד י"ל דהוה ליה קבוע וכל קבוע כמחלה על מחלה דמי ופטור מדאורייתא דספק נפשות להקל וכ"ת ניכבשינהו ונימא כל דפריש אי אתה רשאי למושכו להחמיר עליו ועוד גזירה שמא יקח מן הקבוע והא דפריך בגמ' תיפוק ליה דרובא נסקלין נינהו ה"פ לכל הפחות

לא גרע משום דרובא נסקלין י: איתגורי איתגור. וח״ת בפרק אלו נערות (כתובות לב.)

דיליף מחובל בחבירו דכל היכא דאיכא ממון ומלקות ממונא משלם מילקא לא לקי ופריך מה לחובל בחבירו שכן חייב בה׳ דברים ואי ממונא קולא הוא שכן הותר מכללו בב"ד והשתא איך יתכן לומר דקולא הוא אם כן איתגורי איתגור וי"ל דשאני התם משום דחם רחמנה ההפסד ממונו של חבירום: ונגמר דינו לעבירה קלה ובו'. תימה ואמאי נדון בחמורה הא הויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה דאי מיתומי סהדי בתראי לא מיקטלי כיון דבלאו סהדותייהו גברא בר קטלא הוא כדמוכח בפ"ק דמכות (דף ה.) גבי באו שנים ואמרו בחד בשבא נגמר דינו של פלוני וכו׳ וי"ל דהכא מיירי כגון דהך עבירה שניה עבר בפני ב"ד דאפילו בעדות שאי אתה יכול להזימה מחייבינן ליה לעילש בטריפה משום ובערת הרע ועוד יש לומר כיון דאי מיתומי קמאי או מיתכחשי מהני סהדותייהו דבתראי עדות שאתה יכול להזימה קרינן ביה: וכתיב דמיו בו יהיה בסקילה.

מכאן קשה לפי׳ הקונט׳ לברים איזהו נשך (ב״מ סא: ושם) דאמרי׳ הוקשו מלוי רבית לשופכי דמים דכתיב הכא בנשך נתן ופירש שם בקונטרם דדמיו בו יהיה משמע דמים ששפך שהעני את חבירו ומת ברעב עליו ישובו ולא יתכן כלל דהא לסקילה אתיא הכא בשמעתין ובאוב וידעוני דכתיב דמיהם גם ובכמה דוכתי כולם לפקילה אתיין ונראה דדריש מדכתיב הכא והוליד בן פריך וגו׳ ובכל הספרים גרסי' בפ"ק דתמורה (דף ו:) וסמיך ליה והוליד בן פריץ: בדון בזיקה ראשונה. לאו מילתא דפסיקא היא דהא חמותו

ונעשית אשת אב איסור מוסיף הוא אי אית ליה אחין ולמאן דאמר סקילה חמורה נידון בחשת חב:

לידון נמי באיסורא דאשת איש. לענין קרבן קא פריך שיתחייב ב' חטאות בשוגג אי נמי אם התרו בו משום אשת איש ולא התרו בו משום חמותו ורבה מהדר ליה דבמזיד איירי ובהתרו בו משום שניהס: דאמר רבי אבהו מודה ר' יוםי באיםור מוםיף. אע"ג דנפ׳ ד' אחין (יבמות דף לב: ושם) משמע דלא היימא לבסוף מ"מ אמת הוא כדאי׳ בפרק אמרו לו (כרימות דף יד: ושם): (שיין לע"ב) אפילו תימא רבי

שמעון בן גמליאל קסבר עבירות

מודה ר' יוסי דאסור חל על אסור מגו דחייל אכולא עלמא שהיתה מחוקות. חימה דבסוף פרק הבא על יבמתו (יבמוח סד: ושם) אמרינן

וכו' וי"ל דרב יוסף דהתם סבר מלקיות מחזקות ואע"ג דאשכחן

מותרת להם עד עכשיו חייל נמי אהאי ואע"פ שאסורה לו ועומדת: נשואין ומלקיות כרבי משום דסתם לן תנא כווחיה דמי שלקה ושנה אמר תנא דאית ליה עבירות מחזקות בברייתא דבסמוך דקתני התרו בו ושתק התרו בו והרכין ראשו דהתם מלקות ליכא מכל מקום משמע ליה דמתני׳ סברה מלקיות מחזקות מדקתני מי שלקה אי נמי קסבר כיפה לריכה התראה ועד דמחזק בתרי או בתלח אין מתרין בו לכיפה הלכך אם איתא דבתלת זימני הויא חזקה עד רביעית אין כונסין אותו לכיפה כדמוכח בסמוך וקצת תימה אמאי מתרין בו לכיפה

בשניה לר' ובשלישית לרשב"ג שאם יעבור אחר כך יהא מוחזק ויכניסוהו לכיפה ויש לומר דאין מחייבו כיפה עד שיהא מוחזק לעבור בהתראת מלקות הלכך אי מתרינן ביה אכיפה לחודה לא סגי בהכי ואי מתרינן ביה אמלקות ואכיפה הא לא עבדינן ביה תרמי:

לא מימא ליה לאבוך הכי. להודיעו בהדיא שהוא טועה משום דמכסיף ומלטער: אלא אומר לו אבא כך כחוב בחורה. קס"ד בחמיהה קאמר וכי כך כתיב בתורה: סוף סוף היינו הך. דמביישו ואומר וכי יפה אתה עושה: אנא. בניחותא אומר לו מקרא האמור בתורה

ואומר לו אבי מקרא כך וכך כתוב בתורה והוא עלמו ישים על לבו על לא תימא ליה לאבוך הכי דתניא יהרי שהיה מה זה מזכירו. והכי נמי אין לך לומר אביו עובר על דברי תורה לא יאמר לו אבא לאביך לא תתנייה הכי: בותבר' עבר עברת על דברי תורה אלא אומר לו אבא עבירה שיש בה שתי מיתות. כגון חמותו כך כתיב בתורה סוף סוף היינו הך אלא והיא אשת איש: בויקה הראשונה. אומר לו אבא מקרא כתוב בתורה כך בגמרא מפרש לה: גבו׳ פשיטא. ס (הוא): בותני סבמי שנתחייב בשתי דבחמורה נדון שהרי אף בה נתחייב מיתות בית דין נידון בחמורה יעבר עבירה דהיכי סליק אדעתן לידון בקלה וכי שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה ר' יוסי אתגורי אתגר במה שעבר שתי עבירות אילו לא עבר אלא על אומר נידון בזיקה הראשונה שבאה עליו: החמורה היה נדון בה ועכשיו שהוסיף גמ' פשיטא אלא איתגורי איתגור אמר רבא לעבור עמה עבירה אחרת נדון יהכא במאי עַסקינן כגון שעבר עבירה קלה בקלה: אמר רבא. ודאי אי מקמי ונגמר דינו על עבירה קלה וחזר ועבר עבירה דאתא לקמן עבדינהו לתרוייהו לא חמורה סלקא דעתא אמינא כיון דנגמר אינטריך לאשמועינן כי אינטריך דינו לעבירה קלה האי גברא קטילא הוא למתנייא כגון דוגמר דינו תחלה קמ"ל בעא מניה יי(אבוה) דרב יוסף בר לקלה סד"ח וכו': מנח הח מילחה וכו'. ואע"ג דנגמר דינו להלה: חמא מרבה בר נתן מנא הא מילתא דאמור בסקילה זכל דמיהם בם בסקילהי רבנן מי שנתחייב שתי מיתות ב"ד נידון דהיא חמורה ואי דלא נגמר דינו קודם בחמורה דכתיב יוהוליד בן פריץ שופך דם לכן לא איצטריך קרא לאשמועינן: [וגו'] אל ההרים אכל ואת אשת רעהו ממא בן סורר ומורה. וקרי ליה שופך לם ואל הגלולים נשא עיניו והוליד בן פריץ שופך על שם שסופו לשפוך כדאמרי' (לעיל דם בסייף את אשת רעהו מימא זו אשת דף עב.) שעומד בפרשת דרכים וכו': איש בחנק ואל הגלולים נשא עיניו זו עבודת דאהדריה משה. במשנה תורה: אל כוכבים בסקילה וכתיב ימות יומת דמיו בו ההרים לא אכל. סיפיה דקרא לדיק יהיה בסקילה מתקיף לה רב נחמן בר יצחק הוא חיה יחיה לומר זה לדיק גמור וע"כ משום דלא עביד הני לאו לדיק אימא כולהו בסקילה והוליד בן פריץ שופך הוא אם עבר עבירות אחרות אלא לאו דם זה בן סורר ומורה דבסקילה אשת רעהו כמשמעותיה מדריש: אל ההרים לא ממא זו נערה המאורסה דבסקילה ואל אכל. שלא נלטרך לזכות אבותיו מתוך הגלולים נשא עיניו זו עבודת כוכבים דבסקילה א"כ מאי קמ"ל יחזקאל דילמא שהוא חסיד: שלא נהנה מקופה של לדקה. שהוא דבר גנאי לאדם הגון: בזיקה הרחשונ'. בחותו חיסור שהוזקק תורה קא מהדר א"כ איבעי ליה לאהדורה זה תחלה להזהר בו ולפרוש ממנו הוא כי היכי דאהדרה משה רבינו דרש רב אחא נדון אבל לא באיסור הבא עליו אחרון בר' חנינא מאי דכתיב יאל ההרים לא אכל אע"פ שהוא חמור דקסבר ר' יוסי שלא אכל 🗷 בזכות אבותיו ועיניו לא נשא אל אין איסור חל על איסור ואפי׳ חמור גלולי בית ישראל שלא הלך בקומה זקופה על הקל הלכך אין כאן שתי מיתות: ואת אשת רעהו לא מימא ⁶שלא ירד לאומנות חבירו ואל אשה נדה לא קירב ⁶ חמותו ונעשים חשת חיש. כגון נשח בת אלמנה ונאסרה אמה משום שלא נהנה מקופה של צדקה וכתיב בצדיק חמותו ואחר כך נשאת ונאסרה עליו משום אשת איש נדון בחמורה בשריפה הוא חיה יחיה "כשהיה רבן גמליאל מגיע למקרא הזה היה בוכה ואמר מאן דעביד דהיא קדמה אבל אם היתה אשת איש ונעשית חמותו הואיל כשנשא בתה לכולהו הוא דחיי בחדא מינייהו לא א"ל ר"ע כבר היתה זו אסורה עליו משום אלא מעתה זאל תשמאו בכל אלה הכי נמי אשת איש תו לא חייל אסור חמותו בכולהו אין בחדא מינייהו לא אלא באחת אאסור אשת איש ואינו נדון אלא בחנק: דאמר ר' אבהו. ביבמות מכל אלה הכי נמי באחת מכל אלה: עבר עבירה: יוםי נידון אמר רבי יוםי נידון בפ׳ ד׳ אחין: מודה ר׳ יוסי באסור בזיקה ראשונה הבאה עליו חמותו ונעשית מוסיף. ומחדש דבר על האשה הזאת לאסור בה דבר חדש (או) לאסרה אשת איש נידון בחמותו אשת איש ונעשית על מי שלא היתה אסורה עליו חמותו נידון באשת איש אמר ליה רב אדא מתחלה כגון הכא כשהיתה אלמנה בר אהבה לרבא חמותו ונעשית אשת איש והיא חמותו היתה אסורה לו משום נידוז בחמותו לידוז נמי אאיסור אשת איש דהא חמותו ומותרת לכל אדם וכשנעשית יוסי באיסור מוסיף מודה ר' יוסי באיסור מוסיף שאמר ר' אבהו אשת איש הוסיף בה השם הזה איסור

 ל) [קידושין לב.], ב) רש"ל
מ"ז, ג) לעיל לו: נ: יבמות
לב. כרימות יד:, ד) [יתכן להיות אחוה], ה) [מכות כד.], ו) [בפסוק: יקרב], 1) שם כד:, ה) יבמות לב. כריתות יד: (תמורה יד.) [תוספתה פי"ב], ש) [יבמות לב: כריתות יד:], י) [לעיל נד.], כ) [וע"ע מוס' חולין יא: סד"ה ליחוש דלמא וכו' ומוס' זכחים ע"א. סוף ד"ה אפילו אחת], ל) [ועי' מוס' כתובות לו: ד"ה וחדא], מ) [דף עת.],

תורה אור השלם 1. וְהוֹלִיד בֵּן פְּרִיץ שׁפֵּךְ דָם וְעָשָׂה אָח מֵאַחַר דָם וְעָשָׂה אָח מֵאַחַר מֵאֵלֶה: וְהוּא אֶת כָּל אַלֶּה לֹא עָשְׂה כִּי גַם אֶל ַבְּעָרְיתּ אֲבָּל וְאָת אֵשֶׁת הַהְרִים אָבַל וְאָת אֵשֶׁת רֵעָהוּ טִמֵּא: עְנִי וְאָבְיוֹן הוֹנָה גְּזַלוֹת גָּזָל חֲבל לֹא יְשִׁיב וְאֶל הַגְּלוּלִים נְשְׂא יַשִּׁיב וְאֶל הַגְּלוּלִים נְשְׂא עִינְיוֹ תּוֹעֵבָה עְשָׂה: יחזקאל יח י-יב

2. בַּנֶּשֶׁךְ נְתַן וְתַרְבִּית לְקַח וְחָי לֹא יִחְיֶּה אֵת כְּל התועבות האלה עשה מוֹת יוּמְת דָּמְיוֹ בּוֹ יִהְיָה: יחזקאל יח יג ג אֶל הָהָרִים לא אָכְל.

ְוְעֵינְיו לֹא נְשָׂא אֶל גִּלּוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת אֵשֶׁת בעהוּ לַא טִפֵּא וְאֶל אִשָּׁה

4. בְּחָקוֹתֵי יְהַלֵּף וּמִשְׁפָּטִי שָׁמֵר לְעֲשׁוֹת אֱמֶת צַדִּיק הוּא חָיֹה אֱמֶת צַדִּיק הוּא חָיֹה יחיה נאם אדני אלהים:

יוווקאל יוו ט. 5. אַל תִּטַמְאוּ בְּכָל אֵלֶה כִּי בְכָל אֵלֶה נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם: ויקרא יח כד

הגהות הגר"א [א] בזכות אבות. נרשם קו על תיבת בזכות ונ"ב בשביל:

מוסף רש"י

לא תימא ליה לאבוך הכי. להודיעו פתחום שהוא טועה, דקאמרת ליה לא מתנייה הכי (קדושין לב.). היינו הך. והכי הוא לבו). הייבו הך. והכי הום כלומת לו עבתם על ד"מ (שם). מקרא כתוב בתורה כך. ולומה לו המקרל כמו שהול כמוב והול עלמו יבין שטעה (שם). מי שנתחייב שתי מיתות. כגון חמותו והיא אשת איש, דאחמותו שריפה ואאשת איש חנק (יבמות לב.) ושריפה חמורה מחנק (כריתות יד:). נידון בחמורה. נקריפה (יבמות שם). שלא אכל בזכות אבותיו. שלא נתפרנס נזכות אבות, שלא הולרך לכך לפי שהוא לדיק (שבת לג.). נידון באשת איש. ואע"ג.). ואדין באשת איש.

שאסרה לכל העולם וכי האי גוונא